

Voortgangsrapportage invoering referentieniveaus taal en rekenen 2013 – Samenvatting

Op 26 september 2013 is de vijfde voortgangsrapportage over de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen naar de Tweede Kamer verstuurd. In de rapportage wordt de stand van zaken beschreven, een aantal knelpunten benoemd, en maatregelen die genomen worden ter verbetering van het invoeringsproces. Hieronder volgt een samenvatting van de rapportage voor het vo en het mbo.

Referentieniveaus Nederlands in vo en mbo

Een hoofdconclusie is dat de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal redelijk op schema loopt. Alleen blijken de centrale examens voor vmbo-bb en vwo iets onder het vereiste referentieniveau te liggen. Voor vwo zal het College voor Examens (CvE) daarom aan de scholen bekend maken dat het centraal examen Nederlands in 2015 een iets hogere moeilijkheidsgraad zal hebben. Voor vmbo-bb wordt in 2014 nagegaan wanneer het referentieniveau 2F volledig kan worden ingevoerd in het centraal examen Nederlands, zodat ook dat examen het gewenste niveau heeft. Voor mbo-2 en mbo-4 zijn de prestaties nog niet voldoende. Hier zijn nog extra inspanningen nodig, zo wordt geconcludeerd.

Referentieniveaus rekenen in vo en mbo

De rekenprestaties van veel leerlingen in het vo en het mbo geven nog reden tot zorg. De afstand van de prestaties tot de vereiste referentieniveaus is bij de meeste leerlingen nog groot. Dit blijkt uit de pilotrekentoets in het vo en het pilots centraal examen in het mbo. De verwachting is dat deze prestaties bij de definitieve invoering hoger zullen zijn. Ook wordt een positief effect verwacht van de door het CvE te treffen maatregelen ter verbetering van de toegankelijkheid van de rekentoetsen. Het belangrijkste effect mag echter verwacht worden van de verdere verbetering van de kwaliteit van het rekenonderwijs. Scholen zijn hier nu volop mee bezig.

Knelpunten en maatregelen

Al genomen maatregelen: meer tijd en passende aanpak voor vmbo

Naast de twee jaar extra tijd die scholen hebben voordat rekenen invloed krijgt op de slaag-/zakregeling, is ook besloten tot differentiatie in de exameneisen voor taal en rekenen in het vmbo.

Extra ondersteuning vanaf 2013-2014

De Steunpunten taal en rekenen vo en mbo starten najaar 2013 een tweejarig intensiveringstraject, waarbij scholen bezocht worden en advies op maat krijgen over hun rekenbeleid. Hierbij gaat het ook om de verspreiding van goede voorbeelden. Met lerarenopleidingen worden gesprekken gevoerd over de afstemming van het (na)scholingsaanbod op het rekenonderwijs in vo en mbo.

Het CvE stelt voorbeeldtoetsen en –examens beschikbaar. Ook zal het CvE in 2014 een rapportage op domeinen terugkoppelen naar de scholen, zodat er meer inzicht komt in de behaalde scores op de verschillende domeinen.

De Inspectie van het Onderwijs houdt gesprekken met scholen die onvoldoende inspanningen leveren op het gebied van taal- en rekenonderwijs.

Enkele aanpassingen in de toetsen vanaf 2013-2014

CvE zal verbeteringen aanbrengen in de toetsen ten aanzien van de toetslengte in het vo en de maakbaarheid van het examen in het mbo. Verder zal er differentiatie komen in de toetsopgaven voor vmbo-bb. In 2014 wordt bezien of dit ook wenselijk is voor mbo-2. Voor vwo wordt onderzocht of een 3S-toets passender is. Ook hierover wordt in 2014 een besluit genomen.

Beleid voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie

Aangepast examen voor leerlingen met dyscalculie

Leerlingen met dyscalculie kunnen vanaf 2016 een aangepaste toets afleggen met lagere exameneisen. Ook wordt de toegankelijkheid vergroot doordat meer gebruik mag worden gemaakt van hulpmiddelen als de rekenmachine en eventueel een door het CvE opgestelde formule- of rekenkaart. Scholen worden geacht een zorgvuldig toelatingsbeleid op te stellen voor toelating tot deze aangepaste toets. Gronden daarvoor zijn dat een leerling aantoonbaar is vastgelopen bij het reguliere rekenonderwijs en dat de school een ondersteuningsprogramma biedt dat de leerling adequaat voorbereidt op de aangepaste toets. Een deskundigenverklaring is geen eis voor toelating tot de aangepaste toets.

In overleg met de betreffende sectoren zal in 2013-2014 de toelating tot vervolgonderwijs worden bepaald. Op de cijferlijst (vo) of de resultatenlijst (mbo) komt een aantekening dat sprake is van een aangepaste rekentoets met lagere exameneisen. Onderzocht zal worden welke gevolgen dit heeft voor de toelating tot vervolgopleidingen waarbij goede rekenvaardigheden onmisbaar zijn. In 2014 wordt ervaring opgedaan met deze aangepaste toets.

Masterplan dyscalculie

Bij de vormgeving van het onderwijs aan leerlingen met rekenproblemen en/of dyscalculie worden scholen ondersteund. Bij de implementatie van het protocol Ernstige rekenwiskunde problemen en dyscalculie (ERWD) zullen praktische handvatten worden geboden. Hiervoor stellen de Steunpunten taal en rekenen samen met KPC Groep een implementatieplan op.

Eindtoets po

De eerste afname van de centrale eindtoets in het basisonderwijs zal in het voorjaar van 2015 zijn. Het CvE streeft ernaar in 2015 op basis van de voor de eerste maal afgenomen eindtoets een indicatie te kunnen geven van de mate waarin leerlingen in het primair onderwijs voldoen aan de referentieniveaus voor rekenen (alle domeinen) en taal (de onderdelen Lezen en Taalverzorging). Vanaf 2016 wordt op basis van de centrale eindtoets definitief inzicht gegeven in de beheersing van de referentieniveaus op de genoemde domeinen.

Bijlagen

Bij de voortgangsrapportage zitten de volgende bijlagen:

- tijdspad invoering referentieniveaus in po, so, vo en mbo;
- prestaties basisonderwijs taal en rekenen 2012 (Cito);
- rapportage 2012-2103 invoering centrale toetsing en examinering (CvE);
- niet afhaken maar aanhaken. Verslag van onderzoek naar rekenprestaties van leerlingen met ernstige rekenproblemen in vo en mbo (HvU);
- analyse vragen omtrent examinering kandidaten met een beperking in het vo (CvE).